

Srst maltézských psíků je dlouhá, jemná a hedvábná, sněhobílá přičemž se dá dobře barvit.

Psí srst trochu jinak

Pejsek upletený ze srsti zlatého retrívra

Kdy a jak jste dospěla k myšlence, že chcete spřádat psí srst?

Kdysi dávno jsem četla ve vašem časopise článek o spřádání psí srsti a moc mne to zaujalo. Velmi se mi líbila představa, že se budu věnovat ruční práci, která mne vždy bavila a ještě se to bude týkat psů, o něž se zajímám od dětství. To jsem ještě netušila, že to nebude jen tak jednoduché.

Jaká zvířata vlastněte? Předpokládám, že je taky češete a jejich chlupy se vám hodí na spřádání...

V době, kdy jsem pátrala, kde a na čem bych psí srst zpracovávala, jsem měla dvě fenky boxerů. Později jsem sice pořídila fenku lvíčka, ale pečlivý výběr druhého plemene se předem neovísel.

Věnovala jste se spřádání vlny i předtím?

Uměla jsem plést, háčkovat, vyšít, ale kolovrátek jsem znala akorát z pohádek. Opravdu by

Vidíme-li například chlupatou načesanou kolii, kolikrát ji závidíme její krásný, barevně zlatý a hlavně teplý kožíšek, a říkáme si: „To by byl svetr!“ Nic není nemožné, ze psí srsti se totiž dá udělat kvalitní příze stejně jako z ovčí vlny. Pokud vlastníte chlupáče, kterého je potřeba neustále česat, vězte, že stačí vyčesanou srst odkládat a za pár měsíců můžete mít na sobě pletený svetr nebo šálu ze stejných krásných chlupů. Ludmila Janečková z Mělnického Vtelna se už několik let věnuje spřádání srsti a vlny z různých zvířat, proto se s námi podělila o svoje zkušenosti.

mne nenapadlo, že se ještě v dnešní době používá a hlavně že se stále vyrábí.

Jak jste se naučila technice spřádání? Jak a kde jste sehnala výbavu?

Hodně dlouho po přečtení článku o zpracování srsti jsem na internetu narazila na článek o spřá-

Srst bearded kolie je jedna z nejkvalitnějších a dá se dobře spřádat

dání ovčí vlny. Byl velmi pěkně a poutavě napsaný, s drobnou poznámkou na konci, že lze spřádat i další vlákna jako jsou lidské vlasy, psí a kočičí srst. Kontaktovala jsem pisatelku článku, u které jsem se zúčastnila základního kurzu spřádání ovčí vlny. Zároveň jsem v jejím obchodě koupila nádherný kolovrátek až z dalekého Nového Zélandu, odkud je dováží.

Co vaše zručnost? Trvalo dlouho, než si vaše prsty zvykly?

S dlouhou ovčí vlnou, která má přeci jen jinou strukturu, se pracovalo celkem dobře. Nechtěla jsem se však zdržovat tréninkem s ovčí vlnou a s velkým nadšením jsem se pustila do spřádání psí srsti, kterou mi nastrojili kamarádi od dlouhosrstých plemen. Začátky nebyly jednoduché. Skloubit do sebe práci rukou, nohou, mít správně napnutý provázek, který pohání kolovrátek a správně posazenou cívku, také správná příprava srsti na česačce byla obtížnější, než příprava ovčí vlny. Navíc mezi prvními zakázkami byla kratší srst pekinéze

a extrajemná vlna z angorského králíka. Dost jsem se s nimi natrápila. Pro začátečníka je celkem těžké pěkně sepríst vlákna kratší pěti centimetrů a jemňoučká vlákna angorských králíků, která utíkají pod rukama. Hodně záleží na trpělivosti. Každopádně jinak vypadala příze před pěti lety, jinak před dvěma lety a jinak dnes, neustále se mám co učit. Asi jako v každém řemesle.

Jaké jsou základní požadavky na psí srst, kterou chce zákazník nechat spříst do příze? Je potřeba předem srst nějak čistit a práť?

Srst by měla mít délku alespoň 4 – 5 cm, ideálně 7 cm a více. Nesmí z ní být zplstěný „koberec“ a uvítám, když v srsti nenajdu uschlý hmyz, osinky, mech, seno, drobky z rohlíků, piliny, gumičky a jiná cizorodá tělesa. Srst před seprédáním pereme jen výjimečně, neboť s vypranou srstí se daleko hůře pracuje. A přestože s ní zacházíme

Novofundlandský pes má hustou jemnou podsadu, která se lehce vyčesává

jemně, tak lehce zplstí, hůře se sčesává. Pokud se k nám srst dostane už protříděná, zbavená zplstěných a kratoučkových částí, bodláků apod., pomůže nám to zpracovat zakázku rychleji. Ještě musím poznamenat pro čtenáře-nepejskaře, že k předání skutečně používáme vyčesanou nebo ostříhanou srst živých zvířat. Při předvádění předání na různých akcích mne vyděsili rodiče, kteří s hrůzou v očích tvrdili svým dětem, že ta srst je z uhynulých psů. No pejskaře by tato myšlenka vsutku nenapadla...

Pokud se majitel psa rozhodne, že chce v budoucnu použít vyčesanou srst na předání, jak by ji měl uskladňovat?

Srst by se měla ukládat suchá a je celkem jedno, zda v igelitce, papírové krabici či v jutovém pytlí, kdekoli na suchém místě, aby nenabrala vlhko a nezačala plesnivět, a kde se na ni nebude prášit. Jako ochrana proti molům je dostačující přidat do srsti plody kaštanů. Parafinové tablety se moc neosvědčily, srst byla stejně napadena a ta část, která se dala použít tak moc načichla parafinem, že jsem ji musela dát na několik dní do průvanu, aby se s ní dalo pracovat bez respirátoru.

Vyčesaná srst ze tří dospělých landseerů na konci června, čili v období intenzivního línání

Která plemena mají podle vás nejhodnější srst?

Asi nelze přesně uvést typické či nejhodnější plemeno. Srst krátkosrstých plemen, jako boxer, mops, maďarský ohař sepríst nejde. Hrubší srst plemen jako irský vlkodav či westík by možná sepríst šla, ale příze by byla hrubá jako sisálový provaz a také kousavá. Typ srsti, kterou mají plemena jako čau čau, husky či malamut, jde sepríst obtížněji kvůli tomu, že je dosti krátká a výsledná příze je nepatrně silnější, než příze z dlouhé srsti.

Dlouhé srsti jaké mají bearded kolie či dlouhé srsti s bohatou podsadou, jakou má leonberger nebo novofundlandský pes, jdou sepríst dobře

Typ srsti, kterou mají plemena jako chodský pes nebo belgický ovčák tervueren, je sice krátká, přesto se jemná podsada velmi dobře zpracovává. Dlouhé srsti jaké mají bearded kolie či dlouhé srsti s bohatou podsadou, jakou má leonberger nebo novofundlandský pes, jdou sepríst dobře. Srst malých dlouhosrstých společenských plemen s jemnou dlouhou srstí je na předání téměř ideální. Nejčastěji se ke mně dostane srst od plemen bernský salašnický pes, tibetská doga, leonberger či bearded kolie. Velmi dobře se mi pracuje s jemnou bohatou podsadou, kde je minimum pesíků – konkrétně plemen samojed, tibetská doga, chodský pes.

Jaká je nejkratší možná délka srsti, která jde spříst?

Nejkratší srst, kterou se mi podařilo zpracovat do příze, byla srst plemene čau čau o délce 2,5 cm. Zpracovávala

se obtížněji a její zpracování mi zabralo o několik hodin více času, než seprédání pěticentimetrové srsti. Čím je srst hrubší, nebo jedná-li se o srst bez podsady, nebo ostříhanou srst, tím by měla být delší – tedy alespoň pět centimetrů.

Příze seprédaná ze světlejší a tmavší srsti hnědé bearded kolie

Je rozdíl v předání podsady a krycí srsti (pesíků)?

Při předání podsady a krycí srsti moc velký rozdíl není, ale je velký rozdíl ve výsledné přízi. Příze je hrubší čím více obsahuje pesíků. Naopak pokud je seprédaná jen z podsady, je příjemná na dotek a jemná.

Co se týče struktury srsti, liší se psí srst od ovčí, kočičí nebo jiné?

Struktura vláken psí a kočičí srsti je dosti rozdílná od té ovčí, či od lamy alpaky nebo angorské.

inzerce

JV SAN BERNARD®
vše pro přirozenou krásu srsti

www.dingvet.cz

Příze z vyčesané srsti čau čau, uprostřed bílá průmyslová příze

ského králíka. Tepelné vlastnosti mají všechna zmíněná vlákna celkem podobná. U psa je někdy znát i rozdíl u stejného plemene v závislosti, zda se jedná o fenu či psa a zda jsou chováni v bytě či venku.

Jak dlouho trvá spřádání kilogramu srsti, a kolik je z toho opravdové čisté příze?

Pokud je dodaná srst dlouhá (nad 5 cm), přiměřeně čistá a není plstnatá, může být z jednoho kilogramu srsti cca 850 – 950 gramů příze. Každopádně při prvním praní srsti ubude vždy, kratší srsti o něco více než dlouhé. S pročištěním srsti, sčesáním, sepředáním a následně seskáním příze do přádena mi trvá kilo srsti cca 35 – 45 hodin, v závislosti na kvalitě a délce srsti. Hotová přádena pak ještě peru v několika vodách a suším jeden až dva dny podle počasí. V případě zájmu mohou přádena převinout do klubek, což při váze jednoho kilogramu trvá asi dvě a půl hodiny. Doporučuji však nechat přízi v přádenu a ještě před dalším využitím příze několikrát vyprat, nebo alespoň vyvětrat.

Co barva? Dá se psí srst barvit?

Psí srst se dá barvit speciálními barvami na vlákna živočišného původu, tedy barvami na vlnu či hedvábí. Mnoho zkušeností s tím však nemám. Čistě bílé srsti, která by byla vhodná k barvení, se ke mně moc nedostane. A ostatní barvy jsou

inzerce

Buliro

většinou s výrazně převládající šedou barvou, u těch nelze zaručit, jak moc a do jakého odstínu se obarví? Pokud chce zákazník mít přízi ze srsti svého pejska barevnou, přidávám do příze barvenou jemnou ovčí vlnu.

Jde spřádat i stříhanou srst, anebo pouze vyčesanou?

Ano, ostříhaná srst při délce alespoň pět centimetrů jde sepříst, je však bohužel „kousavá“. V místě odstřížení je vlákno ostré, trčí ze příze a máme z něj pocit jako u kadeřnice, kdy nás naše vlastní ostříhané vlasy „koušou“. Takovou přízi nedoporučuji na svetry, či šály. Možná z ní mít papuče, čepici, háčkováného psíka, tašku, obal na mobil apod.

Ovčí vlna se odmašťuje od přírodního lanolínu, jak je z psí srsti?

Psí srst lanolin neobsahuje, proto není potřeba ji před sepředáním máčet a prát jako ovčí vlnu.

Při předvádění předení na různých akcích mne vyděsili rodiče, kteří s hrůzou v očích tvrdili svým dětem, že ta srst je z uhybnulých psů. No pejskaře by tato myšlenka vskutku nenapadla...

S jakou srstí je nejvíc práce, a která se naopak přede nejlépe?

Dostí práce je se srstí, která je lehce zplstěná a je nám líto ji odmítnout sepříst. A pak se srstí, ze které musíme vybírat drobné nečistoty, jako jsou piliny, seno apod. To je titěrná práce, která zabere dost času. Čistá a pěkně vyčesaná podsada se zpracovává nádherně.

Jaké vlastnosti má příze se psí srsti? Je teplejší než třeba ovčí nebo jiná? Je rozdíl v samotném pletení svetrů? Může být tato příze „kousavá“, nebo naopak jemnější než ovčí?

Každý člověk je jinak citlivý a tak co člověk, to jiný názor na tepelné vlastnosti pleteniny ze psí srsti. Dá se říci, že vlastnosti jsou srovnatelné s ovčí vlnou. Do určité míry chrání před vlhkem, v zimě chrání před chladem, v létě před teplem. Oproti ovčí vlně se však méně špiní, neboť neobsahuje lanolin, na kterém snáze ulpívají nečistoty. Při pletení svetrů se postupuje stejně, jako když používáte průmyslovou či přírodní přízi. Jen počítejte s tím, že pletenina nebude hladká, ale chlupatá, jako byste pletli z mohéru. A také, z čím kratších vláken je příze sepředena, tím spíš je větší pravděpodobnost, že pletenina bude „pouštět chlupy“. Pokud srovnávám přízi

z jemné psí podsady s ovčím extra jemným australským merinem (cca 16 mic), je vítězem ovčí vlna. Srovnávám-li však tutéž přízi ze psí srsti s českými plemeny ovcí a jejich kříženci, bude na tom lépe psí příze. U nás se ovce chovají především na maso a jejich vlna je o dost hrubší než jakékoliv merino.

Je psí srst „cítit psem“?

Za zmínku určitě stojí typická „vůně“ příze z ovčí vlny a ze psí srsti. Příze z ovčí vlny své načichnutí od ovcí po několika praních celkem ztratí. U příze ze psí srsti je to náročnější. Ačkoliv je srst vyprána před sepředáním i po sepředání v několika vodách, jsou použity různé přípravky včetně aviváže, stejně je z té příze dříve či později cítit pes. Tím spíš, když je příze uložena do igelítky.

Příze a přádeno ze srsti leonbergera

Jak nejlépe pečovat o hotový upletený svetr?

Důležité je šetrné praní. Nikdy se nesmí prát v pračce, přírodní vlákna nesnáší prudké změny teploty vody a reagují na to zplstněním. Vyprat třeba ve vícero vodách, ale stejné teploty do maximálně 40 °C. Pleteninu při praní nesmíte nedrhnout, jen jemně promnout a přitom použít tekutý prací prostředek nebo šampón. Pro zjemnění příze lze použít aviváž. Po vyprání se pletenina musí sušit volně rozložená na ručniku, nikdy ji nedávejte na přímé slunce ani na topení.

Silvia Antalíková ■

Foto: archiv L. Janečkové,

E. Viroutová Vendlerová, I. Lošťáková, S. Jansa

„Před a po“

Soutěž

Znáte ten pocit zadostiučinění, kdy se z ušmudlané a téměř zadredované psí koule po zásahu nůžek a hřebenu vyklubou psí šampion? Pošlete nám fotografie „před a po“ či vaše tipy a rady týkající se péče a úpravy psí srsti na adresu redakce@pespriteclcoveka.cz. Nejnápadnější příspěvky zveřejníme a odměníme.